

**Yükseköğretim
Kalite Kurulu**

KALİTE ELÇİSİ

El Kitabı

(Yükseköğretim Öğrencileri için)
Sürüm 2.0

@kaliteelcisi

ogrenci@yokak.gov.tr

“Öğrenciler Süreçlere Katılıyor, Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Güçleniyor”

Yükseköğretim Kalite Kurulu Öğrenci Komisyonu

Adres: Üniversiteler Mah. 1600 Cad. No:10 06800 Bilkent Çankaya/ Ankara

Tel: 0312 298 78 83 - 0312 266 38 22

Fax: 0312 298 78 82

E-posta: ogrenci@yokak.gov.tr

İnternet Erişim: <https://yokak.gov.tr/ogrenci-komisyonu/ogrenci-katilimi>

  @kaliteelcisi

Hazırlayanlar

Dr. Öğr. Üyesi Gonca ULUDAĞ - YÖKAK Uzmanı & Öğrenci Komisyonu Koordinatörü

Erdoğan Taha AKBAŞ - YÖKAK Üyesi & Öğrenci Komisyonu Başkanı

Ahmet Kayhan KORKUSUZ - YÖKAK Öğrenci Komisyonu Başkan Yardımcısı

Aslı ÖZMUTLU - Üye

Berkay TARIM - Üye

Esra KÖYÖNÜ - Üye

Evra GÜRBÜZ - Üye

Ezgi AYAR - Üye

Mehmet Sezer ALTUN - Üye

Meliha TAŞDEMİR - Üye

Melike GÜLAY - Üye

Yusuf POLAT - Üye

Dizgi ve Görsel Tasarım

Erdoğan Taha AKBAŞ

Melike GÜLAY

Mayıs 2023, ANKARA

YÖKAK Öğrenci Komisyonu tarafından hazırlanmıştır.

Komisyon çalışmalarına katkı sağlayan tüm eski üyelere katkıları için teşekkür ederiz.

Atıf için: Yükseköğretim Kalite Kurulu [YÖKAK] [Mayıs, 2023]. *Kalite Elçisi El Kitabı [Sürüm 2.0]*. Yükseköğretim Kalite Kurulu.

İÇİNDEKİLER

A. GENEL BİLGİLER	4
1. Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Nedir?	4
2. Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Sistemi Nedir?	4
3. Türk Yükseköğretim Sisteminde Kalite Çalışmaları Ne Zaman Başladı?	4
4. Bologna Süreci Nedir?	4
5. Bologna Sürecinin Hedefleri Nedir?	4
6. Bologna Sürecine Üye Ülkeler Hangileridir?	4
B. YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (YÖKAK)	5
1. YÖKAK Ne Zaman Kuruldu?	5
2. YÖKAK'ın Misyonu ve Vizyonu Nedir?	5
3. YÖKAK'ın Görevleri Nelerdir?	5
4. YÖKAK Kimlerden/Hangi Temsilcilerden Oluşur?	5
5. YÖKAK'ın En Temel Hedefi Nedir?	6
6. YÖKAK'ın Temel Faaliyet Alanları Nelerdir?	6
7. YÖKAK Bünyesindeki Komisyonlar Hangileridir?	6
8. YÖKAK, Yükseköğretim Kurumlarını Hangi Ölçütlere Göre Değerlendirir?	6
8.1. YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı Nedir?	6
8.2. PUKÖ Döngüsü Nedir?	7
9. YÖKAK, Yükseköğretim Kurumlarını Nasıl Değerlendirir?	7
9.1. Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Nedir?	7
9.2. KİDR'in Amacı Nedir?	7
C. YÖKAK'IN DEĞERLENDİRME PROGRAMLARI HAKKINDA MERAK EDİLENLER	8
1. YÖKAK Tarafından Yürütülen Değerlendirme Programları Nelerdir?	8
2. Yükseköğretim Kurumlarının Değerlendirmelerini Kim Yapar?	8
3. YÖKAK Değerlendirme Takımı Kimlerden Oluşur?	8
4. YÖKAK Değerlendirme Takımı Ne İş Yapar?	8
5. Değerlendirme Takımında Yer Alan Değerlendiriciler Herhangi Bir Ücret Almakta Mıdır?	8
6. Değerlendiriciler, Saha Ziyaretleri Süresince Görevli İzinli Sayılırlar Mı?	8
7. Kurumsal Dış Değerlendirme Programı (KDDP) Nedir?	8
7.1. Yükseköğretim Kurumları KDDP'ye Nasıl Dahil Olur?	8
7.2. Kurumsal Geri Bildirim Raporu (KGBR) Nedir?	8
7.3. KDDP'den Sonra Süreç Nasıl İşler?	8
8. İzleme Programı (İP) Nedir?	8
8.1. İzleme Raporu (İR) Nedir?	9
8.2. İP'den Sonra Süreç Nasıl İşler?	9
9. Kurumsal Akreditasyon Programı (KAP) Nedir?	9
9.1. Kurumsal Akreditasyon Raporu (KAR) Nedir?	9
9.2. Hangi Yükseköğretim Kurumları KAP'a Başvurabilir?	9
9.3. Hangi Yükseköğretim Kurumları KAP'a Başvuramaz?	9
9.4. KAP Kararı Nedir? KAP Kararını Kim Verir?	9
9.5. Akreditasyon Karar Mektubu Nedir?	9
9.6. Ara Değerlendirme Programı (ADP) Nedir?	10
9.7. Ara Değerlendirme Raporu (ADR) Nedir?	10
9.8. İki Yıl Süreyle Koşullu Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumu Yeniden Değerlendirilir Mi?	10
9.9. İki Yıl Süreyle Koşullu Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumuna Saha Ziyareti Gerçekleştirilir Mi?	10
9.10. Daha Önce İki Yıl Süreyle Koşullu Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumunun Ara Değerlendirmesi Sonucunda Ne Karar Verilir?	10
9.11. Beş Yıl Süreyle Tam Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumu Yeniden Değerlendirilir Mi?	10
9.12. Beş Yıl Süreyle Tam Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumuna Saha Ziyareti Gerçekleştirilir Mi?	10
9.13. Daha Önce Beş Yıl Süreyle Tam Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumuna Saha Ziyaretinin Gerçekleştirilmemesi Ne Anlama Gelir?	11
9.14. Daha Önce Beş Yıl Süreyle Tam Akreditasyon Alan ve Ara Değerlendirme Programı Kapsamında Saha Ziyareti Gerçekleştirilen Yükseköğretim Kurumu Hakkında Ne Karar Verilir?	11
9.15. KAP Kapsamında Ret Kararı Alan Yükseköğretim Kurumu Yeniden KAP'a Başvuru Yapabilir Mi?	11
10. Tam ve Koşullu Akreditasyon Kararları YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda Yayımlanır Mı?	11
11. Kurumsal Akreditasyon ile Program Akreditasyonu Aynı Şey Midir?	11
12. Program Akreditasyonu Nedir?	12
12.1. YÖKAK Tarafından Yetkilendirilen Ulusal Program Akreditasyonu Kuruluşları Hangileridir?	12
12.2. YÖKAK Tarafından Tanınan Uluslararası Program Akreditasyonu Kuruluşları Hangileridir?	12
12.3. Program Akreditasyonu Kararları YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda Yayımlanır Mı?	12
12.4. Akredite Program Öğrencisi Olmanın Avantajları Nelerdir?	12

D. YÖKAK ÖĞRENCİ KOMİSYONU _____ 13

1. YÖKAK Öğrenci Komisyonu Ne Zaman Kuruldu? _____ 13
2. Öğrenci Komisyonunun Görevleri Nelerdir? _____ 13
3. Öğrenci Komisyonu Kimlerden Oluşur? _____ 13
4. Öğrenci Komisyonu Birimleri Nelerdir? _____ 13

E. YÖKAK ÖĞRENCİ KOMİSYONU VE FAALİYETLERİ HAKKINDA MERAK EDİLENLER _____ 14

1. YÖKAK Öğrenci Üyesi Nasıl Belirlenir? _____ 14
2. YÖKAK'ın Kurul Öğrenci Üyesi Olmanın Şartları Nelerdir? _____ 14
3. YÖKAK Öğrenci Üyesinin Görev Süresi Ne Kadardır? _____ 14
4. Öğrenci Komisyonu Başkanı Kimdir? _____ 14
5. Komisyon Üyesi Olma Şartları Nelerdir? _____ 14
6. Komisyon Üyeleri Nasıl Seçilir? _____ 14
7. Ön Değerlendirme Komisyonu Kimlerden Oluşur? _____ 14
8. Mülakat Komisyonu Kimlerden Oluşur? _____ 15
9. Komisyon Başkan Yardımcısı Nasıl Belirlenir? _____ 15
10. Komisyon Üyelerinin Görev Süresi Ne Kadardır? _____ 15
11. Komisyon Ne Tür Faaliyetler Yürütmektedir? _____ 15
12. Komisyon Üyeleri Burs/Ücret Almakta Mıdır? _____ 15
13. Komisyonun Çalışmalarından Nasıl Haberdar Olabilirim? _____ 15

F. "KALİTE ELÇİSİ" KAVRAMI HAKKINDA MERAK EDİLENLER _____ 16

1. Kalite Elçisi Kimdir? _____ 16
2. Nasıl Kalite Elçisi Olunur? _____ 16
3. Kalite Elçisi Yolculuğunda İç Kalite Güvencesi Süreçlerinde Deneyim Edinmek _____ 16
 - 3.1. Programımın Tasarımı ve Güncellemeninde Nasıl Yer Alırım? _____ 16
 - 3.2. Bölüm/Fakülte Kalite Komisyonunda Nasıl Yer Alırım? _____ 16
 - 3.3. Üniversite Kalite Komisyonunda Nasıl Yer Alırım? _____ 16
 - 3.4. Üniversite Kalite Koordinatörlüğünde Kısmi Zamanlı Öğrenci Olarak Nasıl Çalışabilirim? _____ 16
 - 3.5. Kalite Toplulukları/Kulüpleri Ne İş Yapar? _____ 17
 - 3.5.1. Kalite Topluluğunu Nasıl Kurabilirim? _____ 17
 - 3.5.2. Kalite Topluluğuna Nasıl Üye Olabilirim? _____ 17
 - 3.6. Üniversitenin Öz Değerlendirme Takımında Nasıl Yer Alabilirim? _____ 17
4. Kalite Elçisi Yolculuğunda Dış Kalite Güvencesi Süreçlerinde Deneyim Edinmek _____ 17
 - 4.1. Program Akreditasyonu Nedir? _____ 17
 - 4.1.1. Program Akreditasyonu Kuruluşlarında Nasıl Yer Alabilirim? _____ 18
 - 4.2. YÖKAK Değerlendirme Takımlarında Nasıl Öğrenci Değerlendirici Olabilirim? _____ 18
 - 4.2.1. Kalite Elçisi Eğitim Programı [KEP] Nedir? _____ 18
 - 4.2.2. KEP'e Kimler Başvurabilir? _____ 18
 - 4.2.3. KEP'e Katılan Öğrencilere Katılım Belgesi Verilir Mi? _____ 18
 - 4.2.4. KEP Katılım Belgesi Aldıktan Sonra Süreç Nasıl İşler? _____ 18
 - 4.2.5. Kalite Elçisi Çalıştayı [KEÇ] Nedir? _____ 18
 - 4.2.6. KEÇ'e Katılan Öğrencilere Katılım Belgesi Verilir Mi? _____ 19
 - 4.2.7. KEÇ Katılım Belgesi Aldıktan Sonra Süreç Nasıl İşler? _____ 19
 - 4.2.8. Kurul Tarafından Aday Değerlendirici Olarak Belirlendikten Sonra Süreç Nasıl İşler? _____ 19
 - 4.2.9. Değerlendirme Programları Başlangıç Eğitimi Katılım Belgesi Aldıktan Sonra Süreç Nasıl İşler? _____ 19
 - 4.3. YÖKAK Öğrenci Komisyonunda Nasıl Yer Alabilirim? _____ 19
 - 4.4. Nasıl YÖKAK Kurul Öğrenci Üyesi Olabilirim? _____ 19
 - 4.5. Nasıl Uluslararası Çatı Kuruluşlarda Yer Alabilirim? _____ 19
5. Uluslararası Çatı Kuruluşlar Hangileridir ve E4 Grubu Nedir? _____ 20
 - 5.1. Avrupa Öğrenci Birliği [ESU] Nedir? _____ 20
 - 5.2. Avrupa Üniversiteler Birliği [EUA] Nedir? _____ 20
 - 5.3. Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Birliği [ENQA] Nedir? _____ 20
 - 5.4. Avrupa Yükseköğretim Kurumları Birliği [EURASHE] Nedir? _____ 20
6. Avrupa Yükseköğretim Kalite Güvencesi Tescil Kuruluşu [EQAR] Nedir? _____ 21
7. Öğrencilerin Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Süreçlerine Katılmasının Yararları Nelerdir? _____ 21
 - 7.1. Öğrenciye Yararları _____ 21
 - 7.2. Kalite Güvencesi Süreçlerine Yararları _____ 22
 - 7.3. Yükseköğretim Kurumlarına Yararları _____ 22
 - 7.4. Ülkemize Yararları _____ 22
8. Ülkemiz Yükseköğretim Sisteminde Kalite Güvencesinin Son Durumu _____ 22
9. Yükseköğretim Kalite Güvencesi Sistemi ESG* ile Tamamen Uyumlu Ülkeler _____ 23

KAYNAKLAR _____ 24

A. GENEL BİLGİLER

1. Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Nedir?

Yükseköğretimde kalite güvencesi, öğrencilere ve diğer tüm paydaşlara beklenen kalite standartlarında hizmet vermek için bir yükseköğretim kurumundaki tüm süreçleri kapsayan bütüncül bir yaklaşımı ifade eder.

2. Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Sistemi Nedir?

Yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin iç ve dış kalite güvencesi, akreditasyon süreçleri ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilme süreçlerine ilişkin esasları içeren bir bütündür.

3. Türk Yükseköğretim Sisteminde Kalite Çalışmaları Ne Zaman Başladı?

Türk yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi alanındaki ilk sistemli çalışmaların Türkiye'nin Bologna Süreci'ne 2001 yılında dahil olmasıyla başladığı söylenebilir.

4. Bologna Süreci Nedir?

- Avrupa Yükseköğretim Alanı [AYA] yaratmayı hedefleyen bir reform sürecidir. Avrupa'daki yükseköğretim sistemlerini daha tutarlı hale getirmeyi amaçlamaktadır.
- Bologna Süreci, 1999 yılında İtalya'nın Bologna kentinde düzenlenen ve 29 Avrupa ülkesinin yükseköğretimden sorumlu Bakanlarının imza attıkları Bologna Bildirgesi'yle resmen başlamıştır.

5. Bologna Sürecinin Hedefleri Nedir?

Bologna Sürecinin hedefleri şunlardır:

- Öğrenme ve öğretme kalitesini ve uygunluğunu güçlendirmek için kalite güvencesi sistemi uygulamak,
- Lisans, yüksek lisans ve doktora çalışmalarından oluşan üç aşamalı bir yükseköğretim sistemi getirmek,

- Kolay anlaşılır ve birbiriyle karşılaştırılabilir yükseköğretim diploma ve dereceleri oluşturmak [Diploma Eki Uygulaması],
- Avrupa Kredi Transfer Sistemini [AKTS] uygulamak,
- Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının hareketliliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak,
- Yurt dışında diğer üniversitelerde kazanılan yeterliliklerin ve öğrenme sürelerinin karşılıklı olarak tanınmasını sağlamak.

6. Bologna Sürecine Üye Ülkeler Hangileridir?

Şekil 1. Üye Ülkeler

B. YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU (YÖKAK)

1. YÖKAK Ne Zaman Kuruldu?

Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK); 23 Temmuz 2015 tarih ve 29423 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği" kapsamında oluşturulmuş ve Yükseköğretim Kurulu'na (YÖK) bağlı bir yapı olarak 1 Temmuz 2017 tarihine kadar faaliyetlerini yürütmüştür.

YÖKAK, 1 Temmuz 2017 tarihli 7033 sayılı "Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretim Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na eklenen Ek Madde 35 hükümlerine göre yeniden yapılandırılmıştır. Söz konusu yasal düzenleme ile idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir yapı haline gelmiştir.

2. YÖKAK'ın Misyonu ve Vizyonu Nedir?

YÖKAK'ın misyonu, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarının sürekli gelişimine ve bireylerin evrensel yeterliliklere ulaşmasına katkı sağlamak üzere yükseköğretim alanında kalite güvencesi sistemini güçlendirmektir.

YÖKAK'ın vizyonu ise yükseköğretimde kalite güvencesi alanında etkin ve uluslararası düzeyde tanınan bir kurum olmaktır.

3. YÖKAK'ın Görevleri Nelerdir?

YÖKAK'ın görevleri şunlardır:

- Yükseköğretim sisteminde kalite güvencesine ilişkin ulusal politika ve stratejileri belirlemek ve kamuoyu ile paylaşmak,
- Yükseköğretim kurumlarının; eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı ve idari hizmetlerinin kalite düzeylerine ilişkin değerlendirme yapmak,

- Yükseköğretim kurumlarının kurumsal akreditasyon değerlendirmesini yapmak ve bu değerlendirme kapsamında akreditasyon kararını vermek,
- Ulusal ve uluslararası düzeyde yükseköğretim kalite güvencesi sistemleri ile ilgili çalışmalarını izlemek, ulusal ve uluslararası düzeyde ortak çalışmalar gerçekleştirmek,
- Yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için faaliyetlerde bulunmaktadır.

4. YÖKAK Kimlerden/Hangi Temsilcilerden Oluşur?

YÖKAK, Kurul ve Başkan'dan oluşur. Kurul'un Başkan dahil olmak üzere 13 üyesi bulunmaktadır (Şekil 2).

Şekil 2. YÖKAK Üyeleri

5. YÖKAK'ın En Temel Hedefi Nedir?

Yükseköğretim kurumlarının eğitim ve öğretim süreçlerinin, araştırma ve geliştirme etkinliklerinin, idari yapılarının ve toplumsal katkı mekanizmalarının kalite güvencesi açısından değerlendirilmesi, kurumların gelişmeye açık yanlarının belirlenmesi ve sürekli iyileşmelerine katkı sunulmasıdır.

6. YÖKAK'ın Temel Faaliyet Alanları Nelerdir?

YÖKAK'ın temel faaliyet alanları şunlardır:

- Değerlendirme Programları kapsamında yükseköğretim kurumlarını değerlendirmek,
- Ulusal bağımsız dış değerlendirme ve program akreditasyonu kuruluşlarını yetkilendirmek,
- Uluslararası bağımsız dış değerlendirme ve program akreditasyonu kuruluşlarının tanınma süreçlerini yürütmek,
- Yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi kültürünü geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

7. YÖKAK Bünyesindeki Komisyonlar Hangileridir?

YÖKAK'ın çalışmalarına yön vermek ve çalışmalarını geliştirmek amacıyla yedi komisyon görev yapmaktadır (Şekil 3). Öğrencilerden oluşan Öğrenci Komisyonu da bu komisyonlardan biridir.

1.	Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonu
2.	Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kuruluşlarının Tanınması ve Yetkilendirilmesi Komisyonu
3.	Tanıtım ve Paydaş İlişkileri Komisyonu
4.	Uluslararası İlişkiler Komisyonu
5.	İtiraz ve Şikayet Komisyonu
6.	Bilimsel Araştırmalar ve Değerlendirme Süreçleri Etik Komisyonu
7.	Öğrenci Komisyonu

Şekil 3. YÖKAK Komisyonları

8. YÖKAK, Yükseköğretim Kurumlarını Hangi Ölçütlere Göre Değerlendirir?

YÖKAK, değerlendirme süreçlerini değerlendirme ölçütlerine göre yapmaktadır. Bu ölçütler (kriterler), Avrupa Yükseköğrenim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergelerinde (ESG) yer alan iç kalite güvencesi için standartlar ve yönergelere uyum dikkate alınarak oluşturulmuştur.

ESG standartları daha çok yükseköğretim kurumlarının eğitim ve öğretim etkinlikleri ile bağlı diğer bir grup etkinliğe odaklanırken; YÖKAK'ın ölçütleri Türk yükseköğretim sisteminin yapısı ve işleyişi gereği "liderlik, yönetim ve kalite", "eğitim ve öğretim", "araştırma ve geliştirme" ile "toplumsal katkı" boyutlarını da kapsamaktadır.

Değerlendirme süreçlerinde kullanılan temel araç YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı'dır.

8.1. YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı Nedir?

Yükseköğretim kurumlarının; iç değerlendirme çalışmalarında, Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR) yazımında ve aynı zamanda dış değerlendirme süreçlerinde kullanılan rubrik tarzında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu araç; dört ana başlık altındaki ölçütler ve alt ölçütlerden oluşmaktadır.

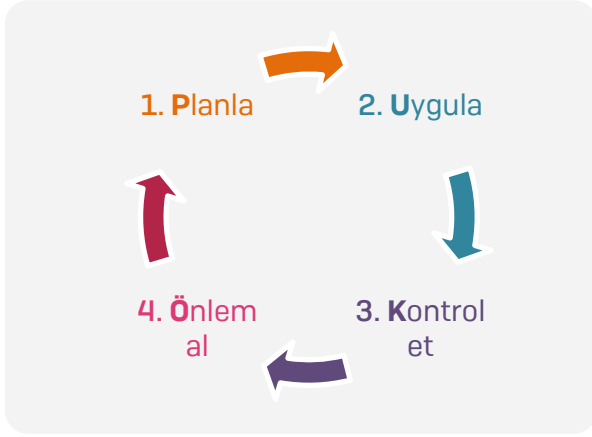
YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı'nda her bir alt ölçüt için kalite güvencesi süreç ya da mekanizmaları; planlama, uygulama, kontrol etme ve önlem alma (PUKÖ) döngüsü basamaklarının uygunluk düzeyleri dikkate alınarak tanımlanmıştır.

Şekil 4. YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı'nın Başlıkları

8.2. PUKÖ Döngüsü Nedir?

PUKÖ döngüsü (Planla-Uygula-Kontrol et-Önlem al) kalite güvencesinin ana unsurlarından biridir (Şekil 5).

Şekil 5. PUKÖ Döngüsü

- **“Planla”**, PUKÖ döngüsünün ilk ve en önemli adımıdır. Gerçekleştirilmesi hedeflenen faaliyetlerin; neden, nasıl, kimler tarafından, ne zaman ve ne kadar sürede yapılacağına kararlaştırıldığı aşamadır.
- **“Uygula”**, planlanan faaliyetlerin belirlenen kişilerce, planlanan yöntemlerle ve planlanan zamanda gerçekleştirildiği aşamadır.
- **“Kontrol et”**, uygulama aşamasındaki faaliyetlere ilişkin olarak istatistiksel yöntemlerden elde edilen verilerin oluşturduğu aşamadır. Bir diğer ifadeyle, izlemenin ve buna bağlı değerlendirmelerin yapıldığı aşamadır.
- **“Önlem al”**, planlanan hedeflere ne derecede ulaşıldığının belirlendiği ve ihtiyaç duyulan iyileştirmelerin gerçekleştirildiği aşamadır. Bu aşamadaki faaliyetler “Kontrol et” aşamasında yapılan izleme ve değerlendirmeler sonucunda belirlenen eylem planları dahilinde yürütülür.

9. YÖKAK, Yükseköğretim Kurumlarını Nasıl Değerlendirir?

YÖKAK, yükseköğretim kurumlarındaki niteliğin artırılması ve kalite güvencesi sistemine katkı sağlanması amacıyla yükseköğretim kurumunun; eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı ve idari hizmetlerinin kalite düzeylerine ilişkin kurumsal dış değerlendirme çalışmalarını değerlendirir. Diğer bir ifadeyle; “kurumun fotoğrafı”nı çeker.

YÖKAK, yükseköğretim kurumlarınca hazırlanan Kurum İç Değerlendirme Raporları (KİDR) ile kurumların kendi iç kalite güvencesi sistemlerinin değerlendirilmesini sağlamaktadır.

9.1. Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Nedir?

Yükseköğretim kurumunun; eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı faaliyetleri ile idari hizmetlerine ilişkin kalite güvencesi süreçlerini izlemek amacıyla yükseköğretim kurumu tarafından her yıl hazırlanan rapordur. KİDR, kurumun kendi fotoğrafını çekmesidir. Bu durumu bir özçekim [selfie] gibi düşünebiliriz.

9.2. KİDR'nin Amacı Nedir?

KİDR'nin amacı, kurumun kendi güçlü ve gelişmeye açık yanlarını tanımaya ve gelişmeye açık yanları ile ilgili iyileştirme süreçlerine katkı sağlamaktır.

C. YÖKAK'IN DEĞERLENDİRME PROGRAMLARI HAKKINDA MERAK EDİLENLER

1. YÖKAK Tarafından Yürütülen Değerlendirme Programları Nelerdir?

YÖKAK tarafından yürütülen değerlendirme programları şunlardır:

- Kurumsal Dış Değerlendirme Programı (KDDP),
- İzleme Programı (İP),
- Kurumsal Akreditasyon Programı (KAP),
- Ara Değerlendirme Programı (ADP).

2. Yükseköğretim Kurumlarının Değerlendirmelerini Kim Yapar?

YÖKAK, yükseköğretim kurumlarının değerlendirmelerini değerlendiricilerden oluşan "değerlendirme takımları" aracılığı ile yapar.

3. YÖKAK Değerlendirme Takımı Kimlerden Oluşur?

Değerlendirme takımında; değerlendirme sürecini yürütmeye yetkin akademisyenler, idari personel, öğrenciler, işveren/profesyonel uygulayıcılar ve uluslararası uzmanlar yer almaktadırlar.

4. YÖKAK Değerlendirme Takımı Ne İş Yapar?

YÖKAK değerlendirme takımı; YÖKAK tarafından yürütülen değerlendirme süreçlerinde görev alır. Takım; yükseköğretim kurumu tarafından hazırlanan KİDR aracılığı ile kurumu tanımaya çalışır, saha ziyareti ile kurumdaki iş ve işleyişi yerinde inceleyerek bir rapor oluşturur.

5. Değerlendirme Takımında Yer Alan Değerlendiriciler Herhangi Bir Ücret Almakta Mıdır?

Hayır. Değerlendiriciler gönüllülük esaslı görev alırlar ancak değerlendirme programı dâhilinde konaklama, ulaşım vb. giderleri karşılanmaktadır.

6. Değerlendiriciler, Saha Ziyaretleri Süresince Görevli İzinli Sayılırlar Mı?

Değerlendirici olarak görev alanlar, saha ziyareti sürecinde kendi kurumları tarafından görevli/izinli sayılırlar.

7. Kurumsal Dış Değerlendirme Programı (KDDP) Nedir?

YÖKAK tarafından görevlendirilen değerlendirme takımı aracılığıyla, yükseköğretim kurumunun KİDR'i üzerinden ön değerlendirme, saha ziyareti ve KGBR raporunun yazılması aşamalarından oluşan değerlendirme programıdır.

7.1. Yükseköğretim Kurumları KDDP'ye Nasıl Dahil Olur?

Yükseköğretim kurumları, ilk mezun verdikleri eğitim-öğretim yılını izleyen en geç beşinci yıl içerisinde KDDP kapsamında değerlendirilirler. KDDP takvimi YÖKAK tarafından hazırlanır ve ilân edilir.

7.2. Kurumsal Geri Bildirim Raporu (KGBR) Nedir?

KDDP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumuna ilişkin olarak değerlendirme takımı tarafından hazırlanan, kurumun güçlü ve gelişmeye açık yanlarını içeren rapordur.

7.3. KDDP'den Sonra Süreç Nasıl İşler?

KDDP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumları, değerlendirme yılını izleyen en erken ikinci yılda YÖKAK tarafından İzleme Programına (İP) dahil edilirler.

8. İzleme Programı (İP) Nedir?

KDDP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumuna ait KGBR'de belirtilen güçlü ve gelişmeye açık yanların izlendiği değerlendirme programıdır.

8.1. İzleme Raporu (İR) Nedir?

İR kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumuna ilişkin olarak değerlendirme takımı tarafından hazırlanan rapordur.

8.2. İP'den Sonra Süreç Nasıl İşler?

KDDP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumları bu değerlendirmeyi izleyen en geç beşinci yıl, YÖKAK tarafından yürütülen Kurumsal Akreditasyon Programına [KAP] başvuru yaparlar. KAP'a dahil edilecek yükseköğretim kurumları, ilgili yılda başvuruları bulunanlar arasından YÖKAK tarafından seçilir. KDDP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumlarından, değerlendirmeyi izleyen beş yıl içerisinde KAP'a başvuru yapmayanlar YÖKAK tarafından doğrudan KAP'a dahil edilirler.

9. Kurumsal Akreditasyon Programı (KAP) Nedir?

Yükseköğretim kurumlarının; eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı ve idari hizmet süreçlerindeki planlama, uygulama, izleme ve iyileştirme süreçlerinin nitel ve nicel olarak değerlendirildiği ve bunun neticesinde akreditasyona ilişkin kararın verildiği değerlendirme programıdır.

9.1. Kurumsal Akreditasyon Raporu (KAR) Nedir?

KAP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumunda yürütülen; eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme faaliyetleri, bölgesel/ulusal ölçekte öne çıkan toplumsal katkı faaliyetleri ile kurumun idari hizmetlerinin ve kurumsal karar alma süreçlerindeki kalite güvencesi sistemi ile kurumun güçlü ve gelişmeye açık yanlarını kapsayan rapordur.

9.2. Hangi Yükseköğretim Kurumları KAP'a Başvurabilir?

KAP'a dahil edilecek yükseköğretim kurumları, YÖKAK tarafından ilgili yılda başvuruları bulunanlar arasından seçilir. KDDP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumlarından, değerlendirmeyi izleyen beş yıl içerisinde KAP'a başvuru yapmayanlar YÖKAK tarafından doğrudan KAP'a dahil edilirler.

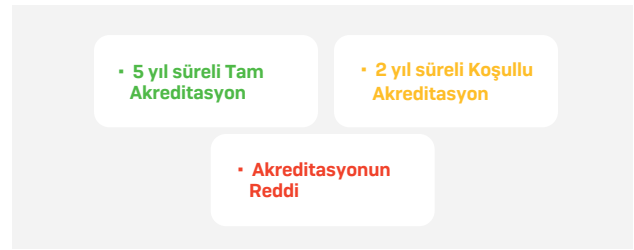
9.3. Hangi Yükseköğretim Kurumları KAP'a Başvuramaz?

İR kapsamında değerlendirmesi gerçekleştirilmeyen yükseköğretim kurumları KAP'a başvuramazlar.

9.4. KAP Kararı Nedir? KAP Kararını Kim Verir?

KAP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumlarına yönelik akreditasyon kararı, değerlendirme takımı tarafından hazırlanan KAR dikkate alınarak YÖKAK tarafından verilir.

Bu karar üç şekilde olabilir (Şekil 6).

Şekil 6. Kurumsal Akreditasyon Kararı Türleri

9.5. Akreditasyon Karar Mektubu Nedir?

KAP sonucunda verilen akreditasyon kararı ile birlikte YÖKAK tarafından hazırlanan ve kurumun gelişim göstermesi beklenen hususları içeren mektuptur. Bu mektup yükseköğretim kurumuna resmi yazı ile iletilir. YÖKAK tarafından akredite edilen yükseköğretim kurumlarını incelemek için QR kodu okutabilir veya üzerine tıklayabilirsiniz.

9.6. Ara Değerlendirme Programı (ADP) Nedir?

Kurumsal akreditasyon programı kapsamında iki yıl süreyle koşullu akreditasyon veya beş yıl süreyle tam akreditasyon alan yükseköğretim kurumlarının kalite gelişim süreçlerinin Kurul tarafından değerlendirildiği ve bu değerlendirme neticesinde tam akreditasyon veya akreditasyonun reddi kararı verilen değerlendirme programıdır.

9.7. Ara Değerlendirme Raporu (ADR) Nedir?

ADP kapsamında değerlendirilen yükseköğretim kurumuna ilişkin olarak değerlendirme takımı tarafından hazırlanan rapordur. Raporda; KAR'da ve Akreditasyon Karar Mektubunda yer alan gelişmeye açık yanlara ilişkin kurumda gerçekleştirilen iyileştirme çalışmaları, gelişmeye açık yanlara ilişkin iyileştirme çalışmaları bulunmuyorsa bunların nedenleri, KAR'da yer alan güçlü yanlara ilişkin sürdürülebilirliğin sağlanıp sağlanmadığı, KAR'da yer alan hususlar haricinde değerlendirme takımı tarafından yapılan değerlendirmelere ilişkin hususlara yer verilir.

9.8. İki Yıl Süreyle Koşullu Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumu Yeniden Değerlendirilir Mi?

Evet. KAP kapsamında iki yıl süreyle koşullu akreditasyon alan yükseköğretim kurumu Ara Değerlendirme Programına dahil edilir.

9.9. İki Yıl Süreyle Koşullu Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumuna Saha Ziyareti Gerçekleştirilir Mi?

Evet. KAP kapsamında iki yıl süreyle koşullu akreditasyon alan yükseköğretim kurumu bu iki yılın sonunda ön hazırlık ve saha ziyareti aşamalarından oluşan Ara Değerlendirme Programına dahil edilir.

9.10. Daha Önce İki Yıl Süreyle Koşullu Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumunun Ara Değerlendirmesi Sonucunda Ne Karar Verilir?

Daha önce iki yıl süreyle koşullu akreditasyon alan yükseköğretim kurumunun ara değerlendirmesi sonucunda;

- KAR'da ve Akreditasyon Karar Mektubunda yer alan gelişmeye açık yanlar kapsamında iyileştirme çalışmalarının tamamı ya da büyük çoğunluğunu gerçekleştiren yükseköğretim kurumunun koşullu akreditasyonu tam akreditasyona dönüştürülür [2 yıl + 3 yıl].
- KAP'ın gerçekleştirildiği dönemdeki iç kalite güvencesi sistemindeki mevcut olgunluk düzeyini koruyan ve/veya kısmi iyileştirme çalışmaları bulunan yükseköğretim kurumunun koşullu akreditasyonu iki yıl süreyle uzatılır [2 yıl + 2 yıl].
- KAP'ın gerçekleştirildiği dönemdeki iç kalite güvencesi sistemindeki mevcut olgunluk düzeyini koruyamayan yükseköğretim kurumunun koşullu akreditasyonu kaldırılır.

9.11. Beş Yıl Süreyle Tam Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumu Yeniden Değerlendirilir Mi?

Evet. Beş yıl süreyle tam akreditasyon alan yükseköğretim kurumu da akreditasyonu izleyen en erken ikinci yılda Ara Değerlendirme Programına dahil edilir.

9.12. Beş Yıl Süreyle Tam Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumuna Saha Ziyareti Gerçekleştirilir Mi?

Beş yıl tam akreditasyona sahip olan yükseköğretim kurumu hakkında Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonunun önerisi doğrultusunda Kurul tarafından saha ziyaretinin yapılmasına gerek olmadığına karar verilebilir.

9.13. Daha Önce Beş Yıl Süreyle Tam Akreditasyon Alan Yükseköğretim Kurumuna Saha Ziyaretinin Gerçekleştirilmemesi Ne Anlama Gelir?

Kurul, daha önce beş yıl süreyle tam akreditasyon alan yükseköğretim kurumuna saha ziyaretinin gerçekleştirilmemesi kararını vermişse, yükseköğretim kurumunun tam akreditasyonu devam eder.

9.14. Daha Önce Beş Yıl Süreyle Tam Akreditasyon Alan ve Ara Değerlendirme Programı Kapsamında Saha Ziyareti Gerçekleştirilen Yükseköğretim Kurumu Hakkında Ne Karar Verilir?

Daha önce beş yıl süreyle tam akreditasyon alan ve ADP kapsamında saha ziyareti gerçekleştirilen yükseköğretim kurumunun ara değerlendirmesi sonucunda;

- İç kalite güvencesi sisteminde KAP'ın gerçekleştirildiği dönemdeki olgunluk düzeyini koruyorsa ve/veya gelişmeye açık yanlar kapsamında iyileştirme çalışmaları gerçekleştiriyorsa yükseköğretim kurumunun tam akreditasyonu devam eder.
- İç kalite güvencesi sisteminde KAP'ın gerçekleştirildiği dönemdeki olgunluk düzeyini koruyamadıysa yükseköğretim kurumunun tam akreditasyonu kaldırılır ve koşullu akreditasyon verilir.

9.15. KAP Kapsamında Ret Kararı Alan Yükseköğretim Kurumu Yeniden KAP'a Başvuru Yapabilir Mi?

KAP kapsamında akreditasyonun reddi kararı verilen yükseköğretim kurumları bu kararı izleyen en erken iki yıl sonra tekrar KAP'a başvurabilirler.

10. Tam ve Koşullu Akreditasyon Kararları YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda Yayımlanır Mı?

Evet, KAP'a ilişkin tam ve koşullu akreditasyon kararları YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yayımlanmak üzere YÖKAK tarafından Yükseköğretim Kurulu'na (YÖK) gönderilir.

Şekil 7. YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu

11. Kurumsal Akreditasyon ile Program Akreditasyonu Aynı Şey Midir?

Hayır. Kurumsal akreditasyon ve program akreditasyonu birbirinden farklı kavramlardır.

Ülkemiz yükseköğretiminde kurumsal akreditasyon süreci YÖKAK tarafından, program akreditasyonu süreçleri ise YÖKAK tarafından tanınan uluslararası ve YÖKAK tarafından yetkilendirilerek Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi almış olan ulusal bağımsız dış değerlendirme ve program akreditasyonu kuruluşları tarafından yürütülür. Ancak ikisi de kalite güvencesi çalışmaları kapsamında gerçekleştiği için birbirini besleyen süreçlerdir.

12. Program Akreditasyonu Nedir?

Bağımsız dış değerlendirme ve program akreditasyonu kuruluşları tarafından belirli bir alanda önceden belirlenmiş akademik ve alana özgü standartların, bir yükseköğretim programı tarafından karşılanıp karşılanmadığını ölçen dış değerlendirme ve kalite güvencesi sürecidir.

Program düzeyindeki kalite uygulamalarını güçlendirir ve kurumsal düzeyde kalite farkındalığını artırır. Bu sayede kalite süreçlerinin içselleştirilmesini sağlamaktadır.

12.1. YÖKAK Tarafından Yetkilendirilen Ulusal Program Akreditasyonu Kuruluşları Hangileridir?

	Dil Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - DEDAK
	Diş Hekimliği Eğitimi Programları Akreditasyon Derneği - DEPAD
	Eczacılık Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - ECZAKDER
	Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Derneği - ETMK
	Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - EPDAD
	Fen, Edebiyat, Fen-Edebiyat, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakülteleri Akreditasyon Derneği - FEDEK
	Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - HEPDAK
	İlahiyat Akreditasyon Ajansı - İAA
	İletişim Araştırmaları Derneği (İletişim Eğitimi Değerlendirme Akreditasyon Kurulu) - İLEDAK
	Mimarlık Eğitimi Akreditasyon Derneği - MiAK
	Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - MÜDEK
	Peyzaj Mimarlığı Eğitim ve Bilim Derneği - PEMDER
	Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - SABAK
	Sosyal Beşeri ve Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği - STAR
	Spor Bilimleri Derneği (Spor Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu) - SPORAK
	Tasarım ve Planlama Akreditasyon Derneği - TAPLAK
	Tıp Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - TEPDAD
	Turizm Akademisyenleri Derneği (Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu) - TURAK
	Türk Psikologlar Derneği -
	Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği - Türk PDR-Der
	Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları ve Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - VEDEK
	Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği - ZİDEK

Şekil 8. Yetkilendirilen Ulusal Akreditasyon Kuruluşları

12.2. YÖKAK Tarafından Tanınan Uluslararası Program Akreditasyonu Kuruluşları Hangileridir?

	Agency for Quality Assurance - AQAS - (Kalite Güvencesi Kuruluşu)
	Association to Advance Collegiate Schools of Business - AACSB - (İşletme Yükseköğretim Geliştirme Derneği)
	Foundation for International Business Administration Accreditation - FIBAA - (Uluslararası İşletme Yöneticiliği Akreditasyon Vakfı)
	International Accreditation Council for Business Education - IACBE - (Uluslararası İşletme Eğitimi Akreditasyon Konseyi)
	The Accreditation Agency in Health and Social Sciences - AHPGS - (Sağlık ve Sosyal Bilimler Akreditasyon Kurumu)
	Accreditation Agency for Study Programs in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics - ASIIN - (Mühendislik, Bilişim, Doğa Bilimleri ve Matematik Eğitimi Programları Akreditasyon Kurumu)
	Accreditation Commission for Education in Nursing - ACEN - (Hemşirelik Eğitimi Akreditasyon Komisyonu)
	Aviation Accreditation Board Int'l - AABI - (Uluslararası Havaacılık Akreditasyon Kurulu)
	The European Association of Establishments for Veterinary Education - EAEVE - (Avrupa Veteriner Eğitim Kurumları Birliği)
	Independent Agency for Accreditation and Rating - IAAR - (Bağımsız Akreditasyon ve Derecelendirme Kurumu)
	The Accreditation, Certification, and Quality Assurance Institute - ACQUIN - (Akreditasyon, Sertifikasyon ve Kalite Güvencesi Enstitüsü)

Şekil 9. Tanınan Uluslararası Akreditasyon Kuruluşları

12.3. Program Akreditasyonu Kararları YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda Yayımlanır mı?

Akredite programların bilgisi, YÖKAK tarafından YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yayımlanmak üzere Yükseköğretim Kuruluna (YÖK) gönderilir.

12.4. Akredite Program Öğrencisi Olmanın Avantajları Nelerdir?

Akredite bir programda öğrenci olmak;

- Nitelikli eğitim almayı,
- Diplomanın görünürlüğünün artmasını,
- İstihdam olanaklarının artmasını,
- Burs ve finansal destek olanağı,
- Kurumlar arası geçişlerde kolay transfer olanağı sağlar.

D. YÖKAK ÖĞRENCİ KOMİSYONU

1. YÖKAK Öğrenci Komisyonu Ne Zaman Kuruldu?

Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) Öğrenci Komisyonu, 01 Ekim 2019 tarihinde YÖKAK'ın aldığı karar doğrultusunda; yükseköğretim alanında kalite güvencesi kültürünün yaygınlaştırılması, kalite süreçlerinin içselleştirilmesi ve öğrencilerin kalite güvencesi sistemine katılımlarının artırılması ile birlikte, ulusal ve uluslararası düzeyde çalışmalar yürütmek amacıyla kurulmuştur.

2. Öğrenci Komisyonunun Görevleri Nelerdir?

- 1 Yükseköğretimde kalite güvencesi kültürünün öğrenciler tarafından içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak,
- 2 Öğrencilerin yükseköğretimdeki kalite güvencesi süreçlerine ilişkin katılımlarını arttırmak,
- 3 Akademik yıl içinde gerçekleştirilecek faaliyetleri planlayarak Kurul'a sunmak,
- 4 Ulusal ve uluslararası düzeyde öğrenci katılımlı çalışmalar gerçekleştirmek,
- 5 Kurul tarafından yürütülen değerlendirme programlarında yer alacak değerlendirici aday öğrencileri Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonuna önermek,
- 6 Gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin arşiv oluşturarak Kurula sunmak,
- 7 Komisyon tarafından ilgili yıl içerisinde yapılan çalışmalara ilişkin faaliyet raporu hazırlamak ve Kurul'a sunmak,
- 8 Kalite Elçisi Eğitimi düzenlemek.

Şekil 10. YÖKAK Öğrenci Komisyonunun Görevleri

3. Öğrenci Komisyonu Kimlerden Oluşur?

- Komisyon, Komisyon başkanı dâhil en az beş (5), en çok on bir (11) üyeden oluşur.
- Komisyonda en az bir (1) ön lisans/lisans ve en az (1) lisansüstü öğrencisi yer alır.
- Kurul Başkanı, Komisyon çalışmalarına rehberlik yapmak, destek olmak ve Kurul ile Komisyon arasında koordinasyonu sağlamak üzere bir Koordinatör görevlendirir.

4. Öğrenci Komisyonu Birimleri Nelerdir?

Öğrenci Komisyonu bünyesinde, komisyonun çalışmalarına yön vermek ve çalışmalarını geliştirmek amacıyla oluşturulmuş beş birim bulunmaktadır (Şekil 11). Bu birimler aynı zamanda YÖKAK'ın diğer komisyonları ile iş birliği içinde çalışmaktadır.

Tanıtım, İletişim ve Bilgilendirme Birimi:

- 1) Komisyon faaliyetlerini tanıtmak ve duyurmak,
- 2) Komisyon faaliyetleri ile ilgili haberleri hazırlamak ve paylaşmak,
- 3) Komisyonun paydaşları ile etkili iletişim kurmak.

Uluslararası İlişkiler Birimi:

- 1) Uluslararası kuruluşların yükseköğretimde kalite güvencesi çalışmalarını takip etmek,
- 2) Komisyonun uluslararası ilişkilerini takip etmek ve iş birlikli çalışmalar planlamak,
- 3) YÖKAK'ın uluslararası paydaşlarının faaliyetlerini takip ederek gelişmeler hakkında Komisyonu bilgilendirmek.

Program Akreditasyonu Birimi:

- 1) Yükseköğretim öğrencilerini program akreditasyonu süreçleri hakkında bilgilendirmek,
- 2) Program akreditasyonu süreçlerine yönelik öğrenci katılımına rehberlik etmek,
- 3) Ulusal program akreditasyonu kuruluşlarının öğrenci katılımı faaliyetlerini takip etmek ve Komisyonu bilgilendirmek.

Kalite Toplulukları Birimi:

- 1) Kalite topluluklarının kurum iç kalite güvencesi sistemine katkıda bulunmalarına rehberlik etmek,
- 2) Ulusal kalite toplulukları listesi güncellemek ve çalışmalarını takip etmek,
- 3) Kalite topluluklarıyla iş birlikli faaliyetler düzenlemek.

Arşiv ve Yayın Birimi:

- 1) Komisyon faaliyetlerini kayıt altına almak ve arşiv oluşturmak,
- 2) Komisyonun yıllık faaliyet raporunu hazırlamak ve yayımlamak,
- 3) Yükseköğretimde kalite güvencesine öğrenci katılımına ilişkin araştırmalar yürütmek ve sonuçlarını yayımlamak.

Şekil 11. Öğrenci Komisyonu Birimleri ve Görevleri

E. YÖKAK ÖĞRENCİ KOMİSYONU ve FAALİYETLERİ HAKKINDA MERAK EDİLENLER

1. YÖKAK Öğrenci Üyesi Nasıl Belirlenir?

YÖKAK'ın 13 Kurul üyesinden biri öğrenci üyedir. Öğrenci üye, "Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurul Öğrenci Üyesi ve Öğrenci Komisyonu Yönergesi" uyarınca Kurul tarafından Komisyon üyeleri arasından belirlenir.

2. YÖKAK'ın Kurul Öğrenci Üyesi Olmanın Şartları Nelerdir?

13 kişiden oluşan Kurulun üyelerinden biri öğrenci üyedir. Bu üye Öğrenci Komisyonu üyeleri arasından seçilir. Kurul öğrenci üyesi olarak belirlenecek öğrenci;

- 4 yıllık lisans programı öğrencisi ise ikinci veya üçüncü sınıf öğrencisi olması,
- 5 yıllık lisans programı öğrencisi ise ikinci, üçüncü veya dördüncü sınıf öğrencisi olması,
- 6 yıllık lisans programı öğrencisi ise ikinci, üçüncü, dördüncü veya beşinci sınıf öğrencisi olması,
- Yüksek lisans veya doktora öğrencisi ise ders döneminde olması gerekir.

Detaylı bilgi için "Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurul Öğrenci Üyesi ve Öğrenci Komisyonu Yönergesi"ni inceleyiniz. Yönergeyi incelemek için QR kodu okutabilir veya üzerine tıklayabilirsiniz.

3. YÖKAK Öğrenci Üyesinin Görev Süresi Ne Kadardır?

Kurulun öğrenci üyesinin görev süresi bir [1] yıldır. Bu süre, Kurul üyesi olarak belirlendiği tarih itibarıyla başlar. Kurul, öğrenci üyenin görev süresini bir [1] yıl daha uzatabilir. Öğrenci üyenin öğrenciliğinin sona ermesi durumunda Kurul üyeliği de sona erer. Kurul öğrenci üyeliği en fazla iki yıl yapılabilir.

4. Öğrenci Komisyonu Başkanı Kimdir?

Kurul'un öğrenci üyesi, Komisyonun doğal başkanıdır.

5. Komisyon Üyesi Olma Şartları Nelerdir?

Komisyon üyesi olma şartları şunlardır:

- Yükseköğretim kurumlarının ön lisans, lisans, yüksek lisans veya doktora programlarında kayıtlı olmak,
- Seçimin yapıldığı dönemde kayıt dondurmamış olmak,
- 4.00 üzerinden 2.50 ve üzeri genel not ortalamasına sahip olmak,
- Disiplin cezası almamış olmak,
- Terör örgütlerine aidiyeti veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı olmamak,
- Adli sicil kaydı bulunmamak,
- Yükseköğretimde iç ve dış kalite güvencesi çalışmalarında bilgi ve deneyim sahibi olmak.

6. Komisyon Üyeleri Nasıl Seçilir?

Üyeler "Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurul Öğrenci Üyesi ve Öğrenci Komisyonu Yönergesi" uyarınca belirlenir. Başvuru şartlarının sağlanıp sağlanmadığı Ön Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilir, başvuru şartlarını sağlayan ilk 60 aday Mülakat Komisyonu tarafından mülakata alınır. Mülakat Komisyonu, mülakata giren adaylar arasından 30 adayı belirleyerek Kurula sunar. Komisyon üyeleri, Kurul tarafından Mülakat Komisyonunun önerdiği adaylar arasından eğitim, güzel sanatlar, fen, mühendislik, sağlık ve sosyal olmak üzere farklı alanlardaki ve farklı yükseköğretim kurumlarındaki öğrenciler arasından seçilir. Asıl ve asıl üye kadar yedek üye ilan edilir.

7. Ön Değerlendirme Komisyonu Kimlerden Oluşur?

Kurul Başkan Yardımcısı başkanlığında, Kurul Öğrenci Komisyonu Üyesi [Öğrenci Komisyonu Başkanı] ve Koordinatörden oluşur.

8. Mülakat Komisyonu Kimlerden Oluşur?

Daha önce Kurul üyeliği veya rektörlük yapmış bir akademisyen başkanlığında, Kurul Öğrenci Komisyonu Üyesi (Öğrenci Komisyonu Başkanı), Değerlendirici, Öğrenci Değerlendirici ve mevcut Komisyon üyelerinden biri olmak üzere toplam beş kişiden oluşur.

9. Komisyon Başkan Yardımcısı Nasıl Belirlenir?

Komisyon, kendi üyeleri arasından bir yıl süreyle görev yapmak üzere bir başkan yardımcısı seçer. Bu seçim, gizli oylama ve açık sayım ile yapılır.

10. Komisyon Üyelerinin Görev Süresi Ne Kadardır?

Bir [1] yıldır. Bu süre, üyelerin belirlendiği tarih itibarıyla başlar. Üyelerin görev süresi sona erdikten sonra Komisyonun önerisi ve Kurul kararı ile görev süresi bir [1] yıl uzatılabilir. İki [2] dönemden fazla üyelik yapılamaz. Üyenin öğrenciliğinin sona ermesi durumunda Komisyon üyeliği de sona erer. Herhangi bir nedenle Komisyon'dan ayrılan, Komisyon üyeliği kendiliğinden sonra eren veya Kurul kararı ile üyeliği sona erdirilen üyenin yerine aynı usul ve esaslara göre belirlenen yedek üye kalan süreyi tamamlamak üzere Komisyon üyesi olarak görev yapar.

11. Komisyon Ne Tür Faaliyetler Yürütmektedir?

Komisyon, kalite güvencesi sisteminin ve öğrenci katılımının önemini öğrenciler tarafından içselleştirilmesi amacıyla yüz yüze ve çevrim içi ulusal ve uluslararası düzeyde olmak üzere eğitim, çalıştay, seminer, toplantı, panel gibi faaliyetler düzenlemekte ve bu tür faaliyetlere aktif katılım sağlamaktadır.

12. Komisyon Üyeleri Burs/Ücret Almakta Mıdır?

Hayır. Üyeler komisyon çalışmalarında "tamamen gönüllülük esaslı" görev alırlar.

13. Komisyonun Çalışmalarından Nasıl Haberdar Olabilirim?

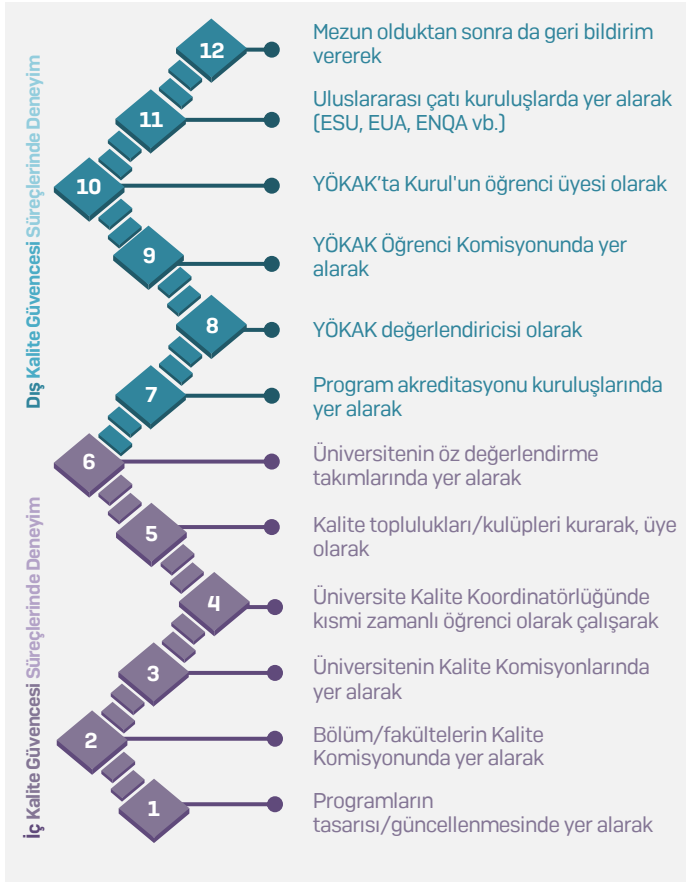
Komisyon çalışmaları YÖKAK web sitesi ile @kaliteelcisi sosyal medya hesaplarından paylaşılmakta, ilgili duyuru ve bilgilendirmeler de bu kanallar aracılığıyla yürütülmektedir. Ayrıca YÖKAK tarafından yıllık olarak yayımlanan Durum Raporlarında da Komisyon faaliyetlerine yer verilmektedir.

F. "KALİTE ELÇİSİ" KAVRAMI HAKKINDA MERAK EDİLENLER

1. Kalite Elçisi Kimdir?

YÖKAK'ın misyon ve hedefleri doğrultusunda yükseköğretimde kalite güvencesi süreçlerine öğrenci katılımını ve kalite güvencesi kültürünü yaygınlaştırmayı sağlamak üzere çalışmalar yürüten yükseköğretim öğrencisidir.

2. Nasıl Kalite Elçisi Olunur?

Şekil 12. Öğrencilerin Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Süreçlerine Katılma Yolları

3. Kalite Elçisi Yolculuğunda İç Kalite Güvencesi Süreçlerinde Deneyim Edinmek

Kalite elçisi yolculuğuna öncelikle iç kalite güvencesi süreçlerinde yani üniversitenizin kendi iç çalışmalarında deneyim edinerek başlamanız beklenmektedir.

3.1. Programının Tasarımı ve Güncellenmesinde Nasıl Yer Alırım?

Öğrencisi olduğunuz programda (örn. Eczacılık) yeni seçmeli dersler açılmasını talep edebilir, mevcut derslerin içeriğinin veya öğretim yöntem ve tekniklerinin güncellenmesine ilişkin yapılan anketlere katılabilir, ders değerlendirme anketlerine aktif katılım sağlayabilir ve görüşlerinizi paylaşabilirsiniz.

3.2. Bölüm/Fakülte Kalite Komisyonunda Nasıl Yer Alırım?

Program, bölüm, fakülte, enstitü, yüksekokul ve meslek yüksekokulu gibi birimlerde kalite komisyonları bulunabilir. Önce bu birimlerde kalite komisyonları olup olmadığını öğrenebilir ardından bu komisyonlarda aktif görev alabilirsiniz.

3.3. Üniversite Kalite Komisyonunda Nasıl Yer Alırım?

Yükseköğretim kurumları, kendi kurumlarında kalite güvencesi çalışmalarının yürütülmesi amacıyla Yükseköğretim Kurumu Kalite Komisyonunu oluşturur. Her üniversitede bir Kalite Komisyonu bulunmaktadır. Bu Komisyonunda bir öğrenci temsilcisi yer almaktadır. Komisyon üyesi öğrenci temsilcisi, üniversite senatoları tarafından belirlenecek ilke ve esaslar dâhilinde belirlenir ve görev süresi bir yıldır. Ayrıca Kalite Komisyonlarında öğrencilerden oluşan bir alt çalışma grubu da oluşturulabilir ve öğrenciler bu gruplarda görev alabilirler.

3.4. Üniversite Kalite Koordinatörlüğünde Kısmi Zamanlı Öğrenci Olarak Nasıl Çalışabilirim?

Üniversitenizde bir Kalite Koordinatörlüğü bulunuyorsa Üniversitenizin Kısmi Zamanlı Öğrenci Çalıştırma Yönergesi bağlamında Koordinatörlükte kısmi zamanlı öğrenci olarak görev alabilirsiniz.

3.5. Kalite Toplulukları/Kulüpleri Ne İş Yapar?

Kalite toplulukları/kulüpleri, yükseköğretim kurumlarının iç kalite güvencesi sistemine öğrenci katılımının sağlanmasında önemli yere sahiptir. Öğrencilerin süreçlere katılmaları, sistemler hakkında daha nitelikli eğitim almaları için geri bildirimlerde bulunmaları gerekmektedir.

Kalite topluluklarının/kulüplerinin, kurumun kalite birimleri ile iletişim ve iş birliği içinde olmaları gerekmektedir. Benzer şekilde kurumun Kalite Komisyonu, Kalite Koordinatörlüğü ve diğer tüm birimleri de kalite güvencesi çalışmalarına öğrenci katılımını sağlamada topluluk/kulüp ile iş birliği yapmalıdır.

3.5.1. Kalite Topluluğunu Nasıl Kurabilirim?

Üniversitenizde bir kalite topluluğu yoksa ve kurmak istiyorsanız Üniversitenizin Öğrenci Toplulukları Yönergesi vb. gibi kuralları incelemelisiniz. Bu konuda Üniversitenizin Kalite Komisyonu/Koordinatörlüğü ile iletişime geçebilir ve destek talebinde bulunabilirsiniz. Ayrıca diğer üniversitelerin kalite toplulukları/kulüpleri ile iletişime geçerek onların deneyimlerinden de yararlanabilirsiniz.

3.5.2. Kalite Topluluğuna Nasıl Üye Olabilirim?

Tüm yükseköğretim kurumlarında olmasa da büyük bir çoğunluğunda kalite toplulukları bulunmaktadır. Bu topluluklara üye olma şartları için de Üniversitenizin Öğrenci Toplulukları Yönergesi vb. gibi kuralları inceleyebilirsiniz. Kalite toplulukları listesi için QR kodu okutabilir veya üzerine tıklayabilirsiniz ["Kalite Toplulukları Hakkında" sekmesinden ulaşabilirsiniz].

3.6. Üniversitenin Öz Değerlendirme Takımında Nasıl Yer Alabilirim?

Öz değerlendirme takımı, kurumun kendi birimlerini kendi içinde değerlendirmek amacıyla oluşturduğu takımdır. Örneğin X Üniversitesinin Mühendislik Fakültesi, X Üniversitesi'nin diğer birimlerinden personel, öğrenci ile diğer iç ve dış paydaşlarından oluşan bir takım tarafından değerlendirilebilir.

Yükseköğretimde kalite güvencesinin sağlanmasında asli sorumluluk yükseköğretim kurumlarındadır. Bu kapsamda kurumlar tarafından gerçekleştirilen öz değerlendirme çalışmaları kalite çalışmalarının en önemli basamağını oluşturmaktadır. Bu takımlarda görev alabilmek için Üniversitenizin Kalite Komisyonu ile iletişime geçebilir ve destek talebinde bulunabilirsiniz.

4. Kalite Elçisi Yolculuğunda Dış Kalite Güvencesi Süreçlerinde Deneyim Edinmek

Kalite elçisi yolculuğunda iç kalite güvencesi süreçlerinde yani üniversitenizin kendi iç çalışmalarında deneyim edindikten sonra dış kalite güvencesi süreçlerinde yer almanız beklenmektedir.

4.1. Program Akreditasyonu Nedir?

Bağımsız dış değerlendirme ve program akreditasyonu kuruluşları tarafından belirli bir alanda önceden belirlenmiş akademik ve alana özgü standartların bir yükseköğretim programı tarafından karşılanıp karşılanmadığını ölçen dış değerlendirme ve kalite güvencesi sürecidir. Örneğin, Hemşirelik programının akredite edilmesi.

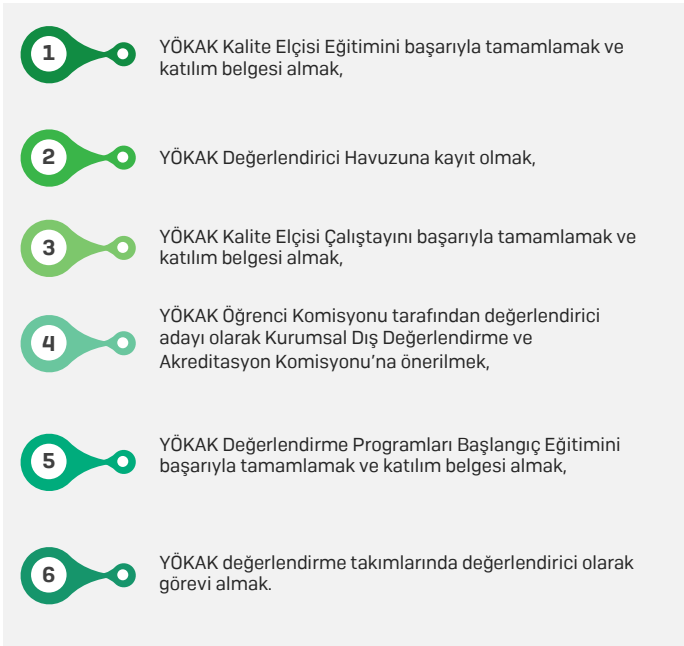
4.1.1. Program Akreditasyonu Kuruluşlarında Nasıl Yer Alabilirim?

Ulusal program akreditasyonu kuruluşları da değerlendirme takımlarında öğrenci üye bulundurabilmekte veya organizasyonel yapılarında öğrenci komisyonları kurabilmektedirler. Bu şekilde aktif olarak görev alabilirsiniz. Yalnızca öğrencisi olduğunuz program akreditasyonu kuruluşunda görev alabileceğinizi belirtmek isteriz. YÖKAK tarafından yetkilendirilen program akreditasyonu kuruluşlarını incelemek için QR kodu okutabilir veya üzerine tıklayabilirsiniz.

4.2. YÖKAK Değerlendirme Takımlarında Nasıl Öğrenci Değerlendirici Olabilirim?

YÖKAK değerlendirme takımlarında değerlendirici olarak yer almak için ilk adım Kalite Elçisi Eğitimini başarıyla tamamlamak ve katılım belgesi almaktır.

Şekil 13. YÖKAK Değerlendirme Takımlarında Öğrenci Değerlendirici Olma Aşamaları

4.2.1. Kalite Elçisi Eğitim Programı (KEP) Nedir?

Öğrenci Komisyonu, "Kurul tarafından yürütülen değerlendirme programlarında yer alacak değerlendirici adayı öğrencileri Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonuna önermek" görevi kapsamında, yükseköğretimde kalite güvencesi süreçlerine öğrenci katılımını sağlamak ve kalite güvencesi kültürünün yaygınlaştırılması kapsamında yetkinlik kazandırmak amacıyla Kalite Elçisi Eğitim Programları (KEP) düzenlemektedir.

4.2.2. KEP'e Kimler Başvurabilir?

KEP duyurusu YÖKAK web sitesi ile @kaliteelcisi sosyal medya hesaplarından paylaşılmaktadır. İlan edilen başvuru tarihlerinde yükseköğretim kurumlarının ön lisans/lisans/lisansüstü programına kayıtlı olan ve öğrenime aktif bir şekilde devam eden öğrenciler başvurabilirler.

4.2.3. KEP'e Katılan Öğrencilere Katılım Belgesi Verilir Mi?

KEP'i başarı ile tamamlayan öğrencilere katılım belgesi verilir. Katılım belgenizi aldığınızda üniversitenizin Kalite Koordinatörlüğü ile iletişime geçerek KEP belgesi aldığınızı beyan etmeniz gerekmektedir.

4.2.4. KEP Katılım Belgesi Aldıktan Sonra Süreç Nasıl İşler?

KEP'i başarı ile tamamlayıp katılım belgesi alan öğrenciler, kendi talepleri doğrultusunda YÖKAK Değerlendirici Havuzuna kayıt olabilirler. KEP katılım belgesi olmadan değerlendirici havuzuna kayıt yapan öğrencilerin başvuruları geçersiz sayılmaktadır.

4.2.5. Kalite Elçisi Çalıştayı (KEÇ) Nedir?

Kalite Elçisi Eğitimini başarı ile tamamlayan ve değerlendirici havuzuna kayıt yapan öğrencilerin değerlendirme süreçlerindeki yetkinliklerini arttırmaya yönelik düzenlenen bir derinleşme eğitimidir. Çalıştaya katılacak öğrenci sayısının belirlenmesinde YÖKAK'ın değerlendirme programlarındaki öğrenci değerlendirici ihtiyacı göz önünde bulundurulur.

4.2.6. KEÇ'e Katılan Öğrencilere Katılım Belgesi Verilir Mi?

KEÇ'i başarı ile tamamlayan öğrencilere katılım belgesi verilir.

4.2.7. KEÇ Katılım Belgesi Aldıktan Sonra Süreç Nasıl İşler?

Öğrenci Komisyonu, KEÇ'i başarı ile tamamlayıp katılım belgesi alan öğrenciler arasında öğrenci değerlendirici adaylarının belirlenmesi için Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonuna öneride bulunur. Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonu, YÖKAK'ın değerlendirme programlarındaki öğrenci değerlendirici ihtiyacını göz önünde bulundurarak aday öğrenci değerlendiricileri belirler ve Kurula sunar.

4.2.8. Kurul Tarafından Aday Değerlendirici Olarak Belirlendikten Sonra Süreç Nasıl İşler?

Değerlendirme Programları Başlangıç Eğitimine katılmanız ve başarılı olarak katılım belgesi almanız beklenmektedir. Bu eğitim, YÖKAK değerlendirici adaylarının değerlendirme süreçlerine ilişkin temel bilgi ve becerileri kazanmalarına yönelik olarak gerçekleştirilmektedir.

4.2.9. Değerlendirme Programları Başlangıç Eğitimi Katılım Belgesi Aldıktan Sonra Süreç Nasıl İşler?

YÖKAK'ın değerlendirme programlarındaki öğrenci değerlendirici ihtiyacını göz önünde bulundurarak Kurul tarafından Kurumsal Dış Değerlendirme Programı [KDDP], İzleme Programı [İP], Kurumsal Akreditasyon Programı [KAP] veya Ara Değerlendirme Programında [ADP] görevlendirilebilirsiniz.

4.3. YÖKAK Öğrenci Komisyonunda Nasıl Yer Alabilirim?

Komisyon üyeleri YÖKAK Kurul Öğrenci Üyesi ve Öğrenci Komisyonu Yönergesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak belirlenmektedir. Yönergeyi incelemek için QR kodu okutabilir veya üzerine tıklayabilirsiniz.

4.4. Nasıl YÖKAK Kurul Öğrenci Üyesi Olabilirim?

Kurulun Öğrenci Üyesi, YÖKAK Kurul Öğrenci Üyesi ve Öğrenci Komisyonu Yönergesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak belirlenmektedir. Yönergeyi incelemek için QR kodu okutabilir veya üzerine tıklayabilirsiniz.

4.5. Nasıl Uluslararası Çatı Kuruluşlarda Yer Alabilirim?

ESU, EUA, ENQA vb. kuruluşların sosyal medya hesaplarını takip ederek, web sitelerini inceleyerek değerlendirici eğitimleri veya çalışmalarına katılmak üzere oluşturulan başvurular ile ilgili detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz. [Bknz. Sayfa 20]

5. Uluslararası Çatı Kuruluşlar Hangileridir ve E4 Grubu Nedir?

Avrupa düzeyinde yükseköğretimde kurum etkinliğini ve öğrenci hareketliliğini artırmak amacıyla yürütülen Bologna süreciyle birlikte; kalite, eşitlik ve erişilebilirlik kavramları daha da önem kazanmıştır. Bu kavramların ön plana çıkmasıyla, Avrupa yükseköğretiminde çatı kuruluşların etkinlikleri artmıştır. Avrupa'da bulunan dört büyük çatı kuruluş, E4 grubu olarak bilinmektedir. Bu çatı kuruluşlar; ESU, EUA, ENQA ve EURASHE'dir. E4 grubunun ilk ortak çalışması, Avrupa yükseköğretiminde kalite süreçlerinden sorumlu EQAR'dır.

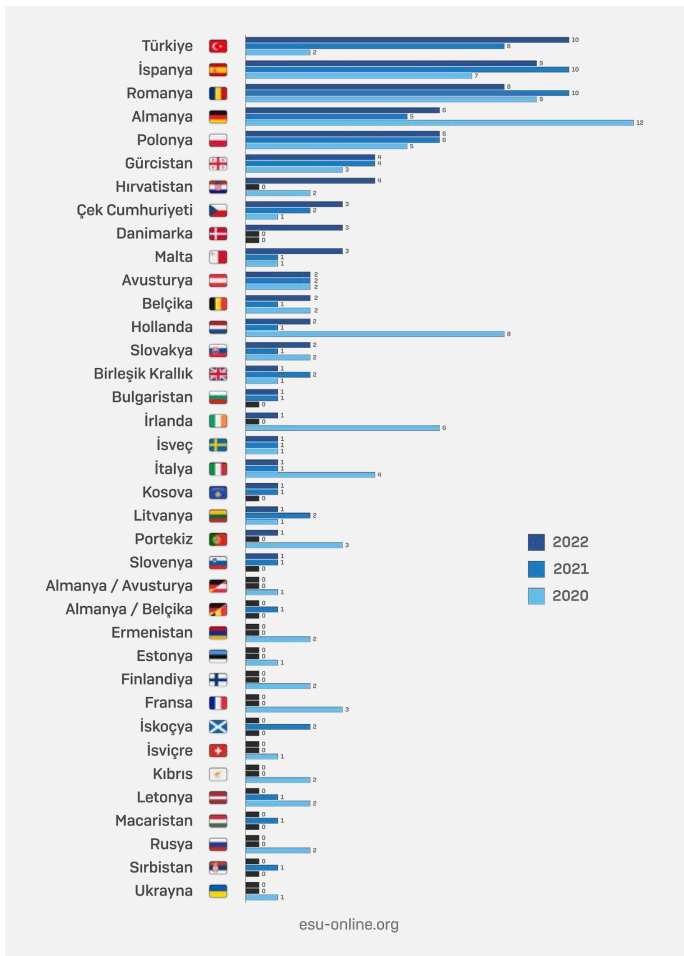
Detaylı bilgiye <https://www.eqar.eu/> adresinden ulaşabilirsiniz.

5.1. Avrupa Öğrenci Birliği (ESU) Nedir?

Avrupa ve uluslararası düzeyde etkili ve önemli bir paydaş olan Avrupa Öğrenci Birliği (ESU); kendisini, profesyonel bir savunuculuk ve kapasite geliştirme kurulu olarak tanımlar. ESU, Avrupalı öğrencilerin görüş, ihtiyaç ve bakış açılarını temsil etmenin yanı sıra; yerel, ulusal ve Avrupa düzeyinde yükseköğretim politikasına ve karar alma süreçlerine öğrencinin katılımını teşvik etmeyi ve artırmayı da amaçlamaktadır.

Detaylı bilgiye <https://esu-online.org/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Şekil 14. ESU Kalite Güvencesi Öğrenci Uzman Havuzu Üyelerinin Ülke Dağılımları (2020 - 2022)

5.2. Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA) Nedir?

48 Avrupa ülkesinin 800'den fazla yükseköğretim kurumunu temsil edip, onlara yükseköğretim ve araştırma politikaları hakkında iş birliği ve bilgi alışverişi sağlayan bir birliktir.

Detaylı bilgiye <https://eua.eu/> adresinden ulaşabilirsiniz.

5.3. Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Birliği (ENQA) Nedir?

ENQA, Avrupa genelinde yükseköğretim kalite güvencesi faaliyetlerinin eş güdümünden sorumlu bir çatı kuruluştur. Bu kuruluş; yükseköğretimde kalite güvencesi alanında iş birliğini teşvik ederek, iyi uygulamaları geliştirip paylaşarak, kalite güvencesini geliştirmek için bilgi ve uzmanlığını üyeleri ve paydaşları arasında yaygınlaştırmayı amaçlamaktadır.

YÖKAK, 28 Nisan 2020 tarihli ENQA Yönetim Kurulunda tam üye olarak tanınmıştır.

Detaylı bilgiye <https://www.enqa.eu/> adresinden ulaşabilirsiniz.

5.4. Avrupa Yükseköğretim Kurumları Birliği (EURASHE) Nedir?

Avrupa düzeyinde yükseköğretimin uluslararası geliştirilmesini ve kurumlar arası iş birliğini teşvik etmek amacıyla kurulmuş bir birliktir.

Detaylı bilgiye <https://www.eurashe.eu/> adresinden ulaşabilirsiniz.

6. Avrupa Yükseköğretim Kalite Güvencesi Tescil Kuruluşu (EQAR) Nedir?

Çoğu Avrupa ülkesinde, yükseköğretim kurumları veya eğitim programları bir kalite güvencesi ajansı tarafından düzenli olarak dış incelemeye tabi tutulmaktadır. Avrupa Yükseköğretim Kalite Güvencesi Tescil Kuruluşu (EQAR), yükseköğretim kurumlarının ve eğitim programlarının kalitesini sağlamak için üzerinde anlaşmaya varılmış ortak bir çerçeve doğrultusunda çalışan ajansların resmi kayıdır.

EQAR'ın vizyonu, yükseköğretim kurumlarının dış kalite güvencesi değerlendirmeleri için EQAR'a kayıtlı uygun bir kuruluşa başvurma özgürlüğüne sahip olduğu ve böylece yeterliliklerin evrensel olarak tanındığı Avrupa Yükseköğretim Alanı için tutarlı bir kalite güvencesi çerçevesidir.

EQAR'a kayıtlı ajansların raporlarına ve kararlarına doğrudan erişim sağlamak için EQAR 2018 yılında Dış Kalite Güvencesi Sonuçları Veritabanını (DEQAR) başlatmıştır. DEQAR sayesinde bütün paydaşlar, EQAR'ın tanıdığı kurumların raporlarına erişebilmektedir. YÖKAK, 3 Mart 2023 tarihinde EQAR tescilini başarıyla tamamlamıştır.

Detaylı bilgiye <https://www.eqar.eu/> adresinden ulaşabilirsiniz.

7. Öğrencilerin Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Süreçlerine Katılmasının Yararları Nelerdir?

Öğrencilerin yükseköğretimde kalite güvencesi süreçlerine katılmasının öğrencilere, kurumlara ve ülkeye birçok katkısı bulunmaktadır.

7.1. Öğrenciye Yararları

- İletişim becerileri geliştirme,
- Çeşitli eğitimler alma,
- Sosyal çevresini genişletme,
- Sosyal ve kültürel özelliklerini geliştirme,
- Daha geniş bakış açısına sahip olma,
- Ülke ve dünya gündeminden haberdar olma,
- Yaşam boyu öğrenmeyi benimseme,
- Diğer disiplinlerden öğrencilerle tanışma ve çalışma fırsatı,
- Takım çalışması ve iş birliği yapma becerilerini geliştirme,
- Çalışmalarda zaman yönetimi sağlama,
- Eleştirel düşünme, sorumluluk alma ve problem çözme gibi beceriler kazanma,
- Girişimcilik liderlik ve yaratıcılık becerisi kazanma,
- Öğrencisi olduğu Programı/Bölümü daha yakından tanıma,
- Bölümünün akreditasyon kuruluşları hakkında bilgi sahibi olma,
- Kendi eğitiminin kalitesini artırmada söz hakkını kullanma,
- Kurumunu daha yakından tanıma,
- Kurumunun diğer paydaşları ile iletişimde olma,
- Kurumuna aidiyet duyma,
- Yükseköğretim Sistemi hakkında bilgi sahibi olma,
- Mesleğinde Kalite ilişkisini kurma,
- İş hayatında daha görünür olma, Kaliteyi yaşam biçimi olarak benimseme ve davranışlarına yansıtma olanağı sunmasıdır.

7.2. Kalite Güvencesi Süreçlerine Yararları

- Öğrencinin kalite deneyimi; kalite sürecini geliştirir,
- Sürecin olumlu/olumsuz yanları ortaya çıkar,
- Öğrenci bakış açısı; izleme, iyileştirme ve geliştirme faaliyetlerine katkı sunar.

7.3. Yükseköğretim Kurumlarına Yararları

- Kurum-öğrenci iletişimini ve etkileşimini güçlendirir,
- Kurum-öğrenci iş birliğini güçlendirir,
- Kuruma aidiyetin artması sağlar ve bu sayede öğrenci katılımı artar,
- Öğrencinin kalite farkındalığını oluşturarak kurumun akreditasyon sürecini kolaylaştırır,
- Öğrenci-mezun geri bildirimleriyle kurumun kalite güvencesi süreçlerine katkı sağlar,
- Öğrencilerle yaygınlaşan kalite kültürü ile kurumu geliştirir,
- Nitelikli mezunlar sayesinde kurumun ulusal/uluslararası görünürlüğünü ve rekabet gücünü artırır.

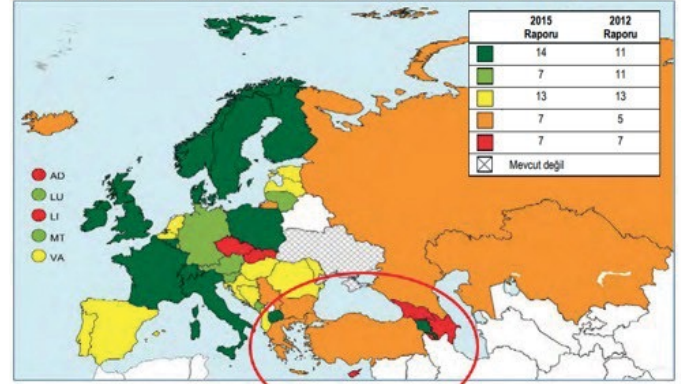
7.4. Ülkemize Yararları

- Ülkemizde kalite güvencesi kültürünün yaygınlaşmasına,
- Yükseköğretim sisteminin sürekli gelişmesine,
- Ulusal/uluslararası düzeyde kalite güvencesi çalışmalarına katkı sağlamasına,
- Bologna denklik süreçlerinde başarı elde edilmesine,
- Nitelikli mezunlar ile ülkemizin uluslararası başarısının artmasına,
- Nitelikli mezunlar ile "daha görünür bir TÜRKİYE" hedefine ulaşılmasına katkı sağlar.

8. Ülkemiz Yükseköğretim Sisteminde Kalite Güvencesinin Son Durumu

Bologna Uygulama Raporuna göre öğrencilerin kalite güvencesi süreçlerine dâhil olması ülkemizin yükseköğretim alanında görünürlüğünü ve notunu yıldan yıla arttırmaktadır.

Şekil 3.12: Skor kart göstergesi n°8: Dış kalite güvence sistemine öğrenci katılımı seviyesi, 2013/14

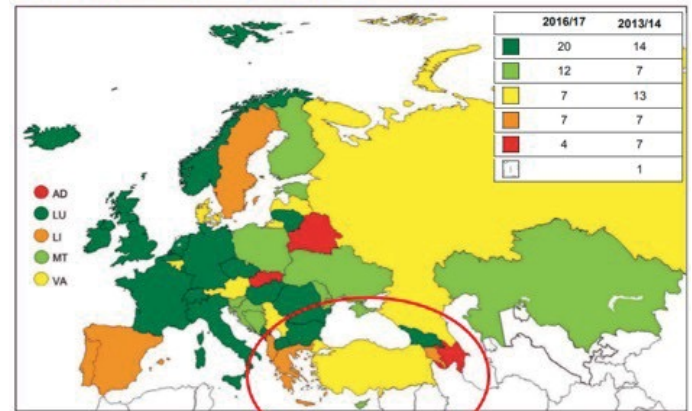

2015

Şekil 15: Bologna Uygulama Raporu (EU, 2015)

Figure 4.6: Scorecard indicator n°4:

Level of student participation in external quality assurance system, 2016/17

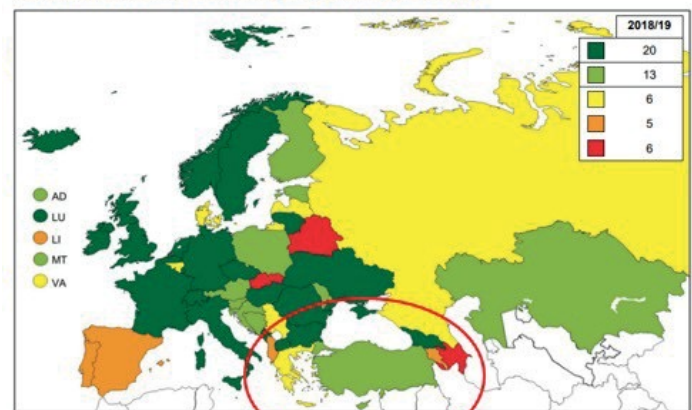

2018

Şekil 16: Bologna Uygulama Raporu (EU, 2018)

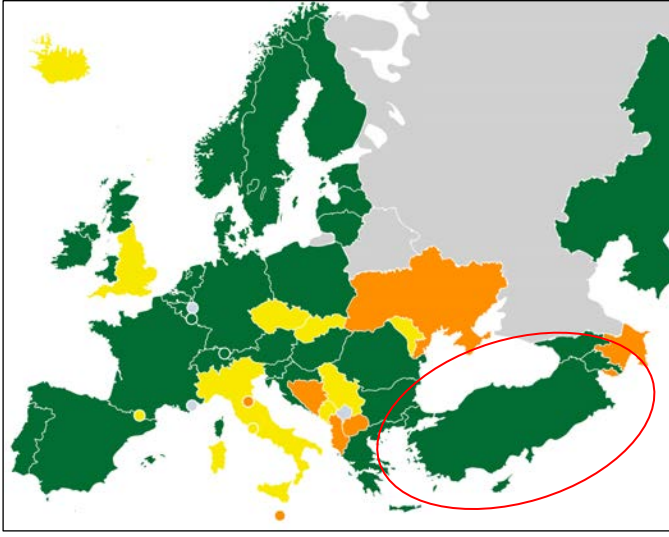
Figure 3.2: Scorecard indicator n°5:

Level of student participation in the external Quality Assurance system, 2018/19

2020

Şekil 17: Bologna Uygulama Raporu (EU, 2020)

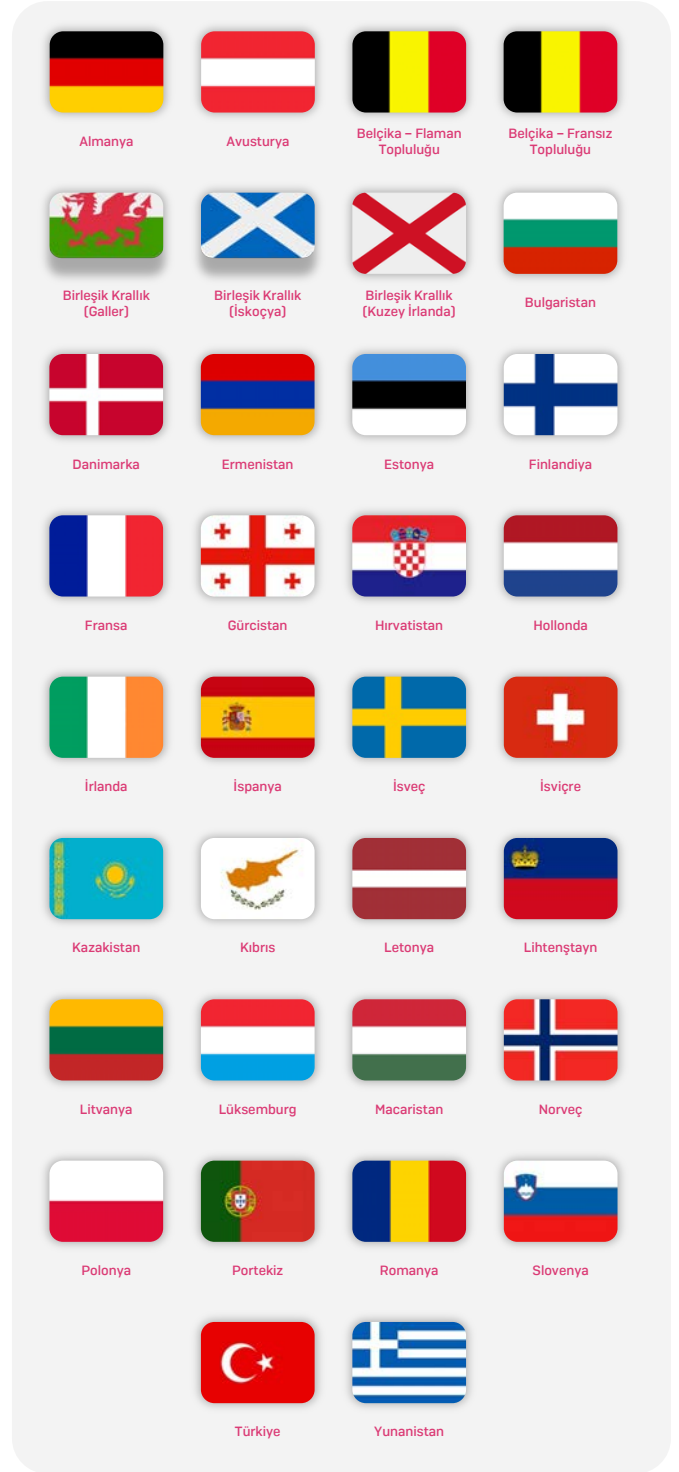
2023

Şekil 18: EQAR'a Kayıtlı Ajansların Bulunduğu Ülkeler (EQAR, t.y.)

Skor kart kategorileri

- Tüm kalite güvencesi incelemelerinde öğrenciler beş seviyede katılım sağlamaktadır:
 - ulusal kalite güvencesi ajanslarının yönetim yapılarında
 - dış inceleme takımlarında tam üye ya da gözlemci olarak
 - kendi kendini değerlendirme raporu hazırlığında
 - dış incelemeler için karar verme süreçlerinde
 - izleme usullerinde
- Öğrenciler yukarıda belirtilen dört ya da beş seviyede katılırlar.
- Öğrenciler yukarıda belirtilen beş seviyeden üçüne katılırlar.
- Öğrenciler yukarıda belirtilen beş seviyeden ikisine katılırlar.
- Öğrenciler yukarıda belirtilen seviyelerden sadece birine katılırlar ya da hiç birine katılmazlar.

9. Yükseköğretim Kalite Güvencesi Sistemi ESG* ile Tamamen Uyumlu Ülkeler

Şekil 19. ESG ile Tamamen Uyumlu Ülkeler

* ESG: Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergesi

KAYNAKLAR

- **Canvar-Kahveci, T., Uygun, Ö., Yurtsever, U., & İlyas, S. (2012).** Quality assurance in higher education institutions using strategic information systems. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 55, 161-167.
- **European Commission (EU).** *The Bologna process and the European higher education area.* <https://bit.ly/3Eb7IRM>
- **European Commission (EU).** *Full members.* http://ehea.info/page-full_members
- **European Commission (EU) (2015).** *The European Higher Education Area in 2015: Bologna Process Implementation Report.* Publications Office of the European Union. <https://bit.ly/3EflIsu>
- **European Commission (EU) (2018).** *The European Higher Education Area in 2018: Bologna Process Implementation Report.* Publications Office of the European Union. <https://bit.ly/3EflIsu>
- **European Commission (EU) (2020).** *The European Higher Education Area in 2020: Bologna Process Implementation Report.* Publications Office of the European Union. <https://bit.ly/3EflIsu>
- **European Quality Assurance Register (EQAR) (t.y.).** *Country information.* <https://bit.ly/3LEtkZK>
- **Uludağ, G., Bora, M., & Çatal, S. (2021).** Türk yükseköğretiminde kalite güvencesi sistemi ve öğrenci katılımının önemi. *Trakya Üniversitesi Kalite ve Strateji Yönetimi Dergisi*, 1(1), 91-111.
- **Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) (2018).** *Yükseköğretim Değerlendirme ve Kalite Güvencesi 2017 Yılı Durum Raporu.* <https://bit.ly/3zupTQh>
- **Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) (2022).** *Değerlendirme Programları Kılavuzu Sürüm 3.1.* <https://bit.ly/3EdCE41>
- **Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) (2022).** *2021 Yükseköğretim Değerlendirme ve Kalite Güvencesi Durum Raporu.* <https://bit.ly/3YFDXAL>
- **Yükseköğretim Kurulu (YÖK) (2010).** *Yükseköğretimde yeniden yapılanma: 66 soruda Bologna süreci uygulamaları.* Ankara.

“ÖĞRENCİLER SÜREÇLERE KATILIYOR,
YÜKSEKÖĞRETİMDE KALİTE GÜVENCESİ
GÜÇLENİYOR”

